

SINCE - 1968

દી રાંગ પોજ

વિદ્યાર્થીઓનું પોતાનું શૈક્ષણિક સામાચિક

RNI NO. GUJGUJ/2015/64872

EDITOR: ARCHIT LABHUBHAI BHATT

Vol.No-2, Issue No-9 Ahmedabad, Wednesday 05/04/2017

www.theopenpage.co.in

Page -12 Price: ₹30/-

Annual Subscription: ₹360/-

Place of Publication: Tripada Education Trust Madhuvrund Society, Ranna Park, Ghatlodia, Ahmedabad - 380061 • Phone No. 079-27621385/86

આ અંકમાં શું વાંચશો?

ઇસ્ટર એક અધ્યુત્ત્ત્ર યાદ કરવાની, ત્યાગની અને ઉજવણીની

૨

ચાલો બાળકને કરીએ વહાલ

૩

ઇલેક્ટ્રોનિક દુનિયા

૪

કાળી દ્રાક્ષ - તરફુચનું જ્યુસ

૫

શૈક્ષણિક સત્ર ૨૦૧૬-૧૭ માટે કરવામાં આવેલું યંગ રીપોર્ટસનું સંભાળ

૬-૭

ગુજરાતી માટે વેકેશન માત્ર કહેવાળું જ

હાલા હાલા ભગવાન,

આજે મારે તમારી સાથે હિલ ખોલીને કેટલીક વાત કરવી છે. એટલે આ કાગળ લખ્યો છે. આ કાગળ તમને અત્યારે એટલા માટે લખ્યું છું કારણકે હમણાં અમારે પરીક્ષાઓ પુરી થતાની સાથે વેકેશન પડશે. આ વેકેશન ખાલી કહેવાનું જ હોય છે. બાકી તો અમારે આ સમયગાળા દરખાના જુદા જુદા કોર્સ કરવાના હોય છે. ‘સમયના સંદર્ભયોગ’ ના નામે અમારા વેકેશનનો ભોગ લેવાઈ જોશે. જુદા જુદા કલાસ કરનારાઓને કમાડી કરવી હોય એટલે અમને ટારગેટ બનાવીને અમારા મન્મી-પણ્ણાને જાત જીતના સપનાઓ બતાવે. અમે બલે કારખાનામાં મજૂરી કરવા નથી જતા અને ઇથાય મજૂર છીએ. અમારા મા-બાપે જ અમને મોટા મજૂર બનાવી દીધા છે... હ થી ઉ કલાકની શાળા અને એમા પણ પાછા રવિવારના દિવસે કે જાહેર રજાના દિવસે એકસ્ટ્રા લેક્કયર હોય. આટલાથી પૂરું ન થતું હોય તે શાળાનેથી આવીને ત્યુશેન કલાસમાં જવાનું અને પછી મુજબી અને ડાન્સ કલાસ તો ખરા જ. હવે પ્રભુ તમે જ કહો અમારા કરતા તો કારખાનામાં કામ કરતા મજૂર વધારે સુખી ન હોય ?

ઘરે કોઈ મહેમાન આવે તો અમે જાણો પ્રદર્શનનું સાધન હોય એમ રમવા ગયા હોય તો ત્યાંથી બોલાવીને ‘આ આંદિને ડાસ્ય બતાવ, જો જરા પેલુ પોએમ સંભળાય’ આમ કહીને ચાલીવાળું રમકું હોય એમ નાચવા-ગવા ધરી દે. અમારી ઈચ્છા હોય કે ના હોય અમારે તો બસ મુંગા મોઢે આદેશનું પાલન જ કરવાનું. પ્રભુ, તમારા પણ્ણા કે મન્મી તમારી પાસે આવુ કરવાતા ? અમને જાણે કે અમારી કોઈ ઈચ્છા જ ન હોય એવું વર્તન અમારી સાથે કરવામાં આવે છે. અમે બલે નાના રહ્યા પણ અમારી પણ કેટલીક ઈચ્છાઓ હોય ને ? હા કદાચ અમારી

સમજ શક્તિના અભાવે અમે અમારુસારુના જોઈ શકતા હોય તો અમારી સાથે બેંસીને અમને પ્રેમથી અને ધીરજથી સમજાવવા ના જોઈએ ? પણ એવો સમજાવવાનો સમય જ ક્યાં હોય છે ? મમ્મીને પોતાની સીરીયલ વહાલી હોય અને પણ્ણાને એના બીજા કામ હોય એટલે મારા માટે તો કોઈને ટાઈમ હોય જ નહીં. હે પ્રભુ, મારા માટે સમય ન હોય તો મમ્મી-પણ્ણા મને શા માટે આ દુનિયામાં લાવતા હોય ?

ઘણીવાર દાદા ઘરે આવે તો પણ શેરીમાં કેવી ધમાચકડી કરતા એની વાત કરે ત્યારે મને થાય કે હું થોડો મોડો જન્મ્યો છું. આજે મણે છે એવી સગવડો ન મળતી હોત તો પણ ચાલત કારણકે રમવા તો મળતું હોત અને એ પણ પેટ ભરીને ‘માત્ર ત૦ મીનીટમાં પાછો આવી જાએ’ એવું બંધિયાર રમવાનું તો ન હોત. પણ્ણાને એમના દાદા વાતરિઓ પણ કરતા પણ મારા દાદા મારી પાસે નથી અને એટલે પણ્ણાએ સ્ટોરીબુક અને જાતજીતની કેસેટ લાવી આપી છે એ મનારંજન માટે હશે કે મારું શાન વધારવા એ તો પણ્ણાને જ જબરદસ્ત.

ભગવાન, આ શાળાઓ પણ અમારા પર કંઈ ઓછા અત્યારા નથી કરતી. એક વાત કહુ પ્રભુ, અમારી શાળામાં રમતગમતનું મેદાન જ નથી. બોલો છે ને કમાલ ! અમે જાણે બળદીયા હોય એ રીતે લખાવ લખાવ જ કર્યા કરે કારણકે સમજાવને શીખવાડતા આવડતું હોય એવા શિક્ષક તો માંડ એકાડ હોય બાકીના તો પરાણે શિક્ષક બનના હોય. અને એમાંથી શાળાના સંચાલકો કે સરકાર એને પુરતો પગાર ન આપે તો દાંજ અમારા પર ઉત્તરે બોલો. અમારે તો ઉંઘુ ધાલીને ગોખણપણી જ કરવાની હોય જે વધારે ગોખી શકે એ વધારે હોણિયાર ગણાય. સાહેબ જે પદ્ધતિ પ્રમાણે

દાખલો ગણાવે એ જ પદ્ધતિથી અમારે દાખલો ગણવાનો. દાખલાનો જવાબ ભલે સાચો હોય પણ જો દાખલો ગણવાની પદ્ધતિ બદલી હોય તો આખા કલાસની વચ્ચે મેડમ અમને ખખડાવે. અમને અમારી વાત કહેવાની તક જ ન આપે સાહેબો જેમ નચાવે અમારે એમ નાચા કરવાનું.

શાળામાં અમારા છુપાયેલું બદાર કાઢવાને બદલે બદારનું બધુ જ અમારા ઠાંસી ને ભરવામાં આવે છે. અમને માત્ર અને માત્ર માર્કનું મશીન જ બનાવી દેવામાં આવે છે. સમજાય કે ના સમજાય ગોખાવીને પણ માર્ક વધારે આવવા જોઈએ આ એક જ પ્રયાસ હોય છે એમનો. બીચારા શાળાવાળા પણ હોય કરે કારણકે અમારા મમ્મી-પણ્ણાને પણ અમારા માર્કના જ રસ છે. અમને ખખર છે કે મમ્મી-પણ્ણા કે શિક્ષકો અમારા દુશ્મન નથી. પણ એ લોકોને પણ સમજાયનું જોઈએ ને કે એમ માત્ર મજૂર નથી. અમારા મમ્મી-પણ્ણા અને શિક્ષકોએ એ, જ્યારે ભણતા ત્યારે જેવી મજા કરતા એવી મજા અમને ન કરવા દેવી જોઈએ ? એ કંઈ ના કરતા તો પણ શિક્ષક બની ગયા તો એ પણ કંઈ તો બની જ જશું.

પ્રભુ બસ તમને એક જ વિનંતી કે અમારુથાન રાખજો. અમારો આશરો એકમાત્ર તમે છો કોઈ અમારી વાત સાંભળતું જ નથી પણ મને તમારા પર વિશ્વાસ છે કે તમે અમારા બધા બાળકોની વાત જરૂર સાંભળશો. આપને રૂબરૂ મળતી ઈચ્છા હતી પણ તમે ક્યાં મણો એ ખખર જ નથી. મંદિર, મસજિદ અને ચર્ચામાં ગયેલા પણ ત્યાંથી તો પુઞ્ચરીઓ, મૌલીવીઓ અને પાદરીઓએ અમને તગેડી મૂક્યા. અમારી વાત બધા બાળકોના પ્રતિનિધિ તરીકે મારે તમારા સુધી પહોંચાડવી હતી એટલે આ પત્ર લખ્યો છે. મને પૂરો વિશ્વાસ છે કે મારી આ વાત ચોક્કસ આપણા સુધી પહોંચશો.

પ્રભુજ મારે તો તમને હજુ ધાણું કહેવું છે પણ જુવો મમ્મી બરાડા પારીને બોલાવે છે એટલે જરૂર પણ. કારણકે અમારે ઈચ્છા જેવું ક્યાં કંઈ હોય છે. અમારે તો મમ્મી-પણ્ણાની અને શિક્ષકોની ઈચ્છા એ જ અમારી ઈચ્છા.

જેનું બાળપણ મરી ગયું છે એવું આપનું લાડલું બાળક. ગોરંગ કેટાએ શકાય

રામ નવમી

રામ નવમી એટલે ભગવાન પ્રભુ શ્રી રામનો જન્મ દિવસ. શાસ્ત્રો પ્રમાણે જ્યારે સમાજમાં અશાંતિ, દુરાચાર અને અપ્રમાણિકતા વધે છે, ત્યારે તેનો અંત કરવા માટે ભગવાન પૃથ્વી પર અવતરે છે. અને ભક્તોને તે દુઃખમાંથી તારે છે. પ્રભુ શ્રી રામ વિષ્ણુના અવતાર છે. પ્રભુ શ્રી રામનો જન્મ ચૈત્ર સુદ નોમના દિવસે

બપોરના બાર વાયે થયો હતો.

ભારતમાં રામ નવમી તહેવાર તરીકે ઉજવામાં આવે છે. ભગવાન શ્રી રામ મર્યાદા પુરુષોત્તમ ગણાય છે. રામ નવમી ના પર્વનું અનોખુ મહત્વ છે. આ દિવસે લોકો શ્રી રામના નામનું ઉચ્ચારણ અને રટણ કરી આપો દિવસ પસરા કરે છે. સાથે સાથે રામ નામનું જ્યા તપ, કિર્તન, ભજન, રામના નામની માળા કરી પ્રભુની ભક્તિ કરે છે.

રામનું નામ એટલે ‘રામનામ’ રામ નામમાં એક અદ્ભુત શક્તિ છે. એક શક્તિની સમાન કાર્ય કરે છે. રામ નામથી જીવનો ઉદ્ધાર થઈ જ્યા છે, તેનું શ્રેષ્ઠ ઉદ્ધારણ છે વાલિયા લુંટારમાંથી વાત્સિકી બની ગયાની વાત. રામ રામ બોલવાને બદલે તેઓ મરા.. મરા.. બોલતા છિતા તેમના

જીવનો ઉદ્ધાર થયો અને તેઓ મહાન કવિ અને રામાયણ જેવા મહા

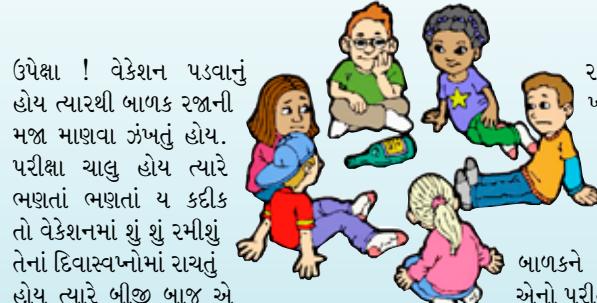
બાળકોને રજાની મજા માર્ગદારો દો

બહેન! આ વખતે તમે વેકેશનમાં કોઈ શિબિર કે વર્ગો નથી કરવાનાં? મારે મારા બાબાને તેમાં મૂકવો છે. તમારો બાબો કેટલા વર્ષનો છે? એ પ્રમાણે હું સલાહ આપી શકું ને? જુઓ... આ પહેલા ધોરણી પરીક્ષા આપશે. આ તમે સ્કૂલવાળા પરીક્ષા તો ૧૦મી - ૧૫મી અધ્યક્ષ સુધીમાં પતાવી દો છો ને વેકેશન પુરુષ થાય જૂનની ૧૫મી લગભગ. છોકરા બે બે મહિના કરે શું? કંઠાળી ન જાય?

સાચું કહું વેકેશન આવે છે ને મારું તો માચું ફરી જાય છે. આખો દિવસ છોકરા ધમાયકી કરે છે. એના કરતાં તો સ્કૂલ ચાલુ હોય તો શાંતિ રહે છે. સાડા દશાંશી સાડા પાંચ સુધી એવી નિરાંત રહે છે એક તો ઉનાણના દિવસો, બાપોર પડ જમીને ઘડીક સુવાનું તો મન થાય જ અને છોકરા ઘડીક જરા આંખેય મીયાવા દે તો ને! એના કરતા તો આવા વર્ગો કે શિબિરમાં મૂકી દઈએ તો એટલા કલાક તો શાંતિ...

અંકિતનાં મમ્મીની આ વાત સાંભળી મને આશર્ય પણ થયું ને દુઃખ પણ થયું... શું છોકરાઓ મા-બાપને ખમાતાં જ નથી! બાળકની આ કેવી

ઉપેક્ષા! વેકેશન પડવાનું હોય તારથી બાળક રજાની મજા માણવા જંખતું હોય. પરીક્ષા ચાલુ હોય તારે ભણતાં ભણતાં ય કટીક તો વેકેશનમાં શું શું રીતેશું તેના દિવસખોમાં રચતું હોય તારે બીજી બાજુ એ દિવસોમાં તેની માં તેને વસ્ત કેવી રીતે રાખવો તેની મથમાઝ કરતી હોય. કેવી કમન્સેની! બાળકનાં બાળપણને આપણે શું કરી રહ્યા હીએ! એને બાળપણ માણવાનું જ નહીં! ચાલુ શાળાઓ હોય તારે તો સવારથી ઉઠીને સ્કૂલ અને 'ભાજી ભાજી' ના નગારા સતત કાન પર વાગતાં જ હોય. 'ભાજી' નહીં તો 'ઢ' રહેવાનો છે. ભણવાનું જ કંયા ગમે છે? આ બધું સાંભળી સાંભળી એવો તો કંટાયો હોય કે પરીક્ષા પતે એટલે 'હાશ' અનુભવવાની રાહ જોતો હોય પણ એને 'હાશ' મળવાની ખરી? એને આપણે મન થાય તારે અને જે મન થાય તે

રમવાનો અવિકાર આપો છે ખરો!

આજની કહેવાતી સુશીકૃત માતાઓના મગજમાં તો એક જ ધૂન સવાર થઈ ગઈ છે બસ! મારે મારા બાળકને સર્વગુણસંપન્ન બનાવવું છે. એનો પરીક્ષામાં પહેલો નંબર જ આવવા જોઈએ. એને સ્કેટિંગ, ચિત્ર, સંગીત, કરાટે ટેનીસ, ડિકેટ બધું જ આવડાનું જોઈએ અને ચાલુ સ્કૂલ હોય તારે સમયની મર્યાદા નાદ એટલે વેકેશન માટે એ રાહ જ જોતી હોય, પણ તો પછી બાળક તેના મિયો સાથ રમે ક્યારે? એને ય ઘરસાં ક્યારેક મોકળા રમવાનું મન ન થાય! ઘરનો ખૂઝ્યો ખૂઝ્યો ખૂંદુંવાની તેને ય મજા માણવી ન હોય! પણ તો પછી ઘર બગડી જાય ને? ત્યારે માં એને લડે. ઊખમાતિયો પાક્યો છે. ઘર રમજા ભમજા કરી નાંબે છે. ત્યારે તો ખરબ નથી પડતી કે ઘર આપણે માટે છે કે આપણે ઘર માટે છીએ. પહેલાં તો વેકેશન પડે

એટલે છોકરાં મામાને ત્યાં, કાકાને ત્યાં રહેવા જતાં. ભેગા મળી લહેર કરતાં. વેકેશનની એ મજા જ કંઈ જુદી હતી. સ્વજનો સાથે આત્મિયતા સધાતી. પણ હે! હવે તો વેકેશનમાં પાંચ સાત કે દસ દિવસ બહારગમ જવાનું... મોંદીદાટ હોટલમાં તે લાંબો પ્રવાસ કંઈ પોસાય! શરીરને સુખાકારી મળે પણ મનની સુખાકારીનું શું? બાળકને તો મનની મોકળાશ જોઈએ છે. એને બાળપણને માણવું છે. મિત્રો સાથે મજા માણવી છે. વેકેશનમાં એની પ્રવૃત્તિનું ખાનાંગ કરો તો પણ એની રૂચિ અરથિનો વિચાર કરીને કરો. એને એની રજાની મજા માણવા દો, એના બાળપણને જૂટવી ન લો. વર્ગના સમયના બંધનમાં એને બાંધી ન દો. બાળપણ જેવો અમૃત્ય જીવનકાળ બીજો એક્યે નથી.

ડૉ. ઉમિલા શાહ
ક્રિસ્ટી અને એક્ઝિક્યુટિવ કમિટી
મેમબર, શારદા વિદ્યાનંદિન

ઇસ્ટર-એક ઋતુ યાદ કરવાની, ત્યાગની અને ઉજવણીની

ઇશુના પુનર્જીવનની (મૃત્યુ પછી જીવીત થવું) આ ઉજવણી, જે ઇસ્ટરના નામે અંગેખાય છે. તે પિસ્તી લોકો માટેનો એક ધારો મહત્વનો તહેવાર છે. મુખ્યને 'અધ્યક્ષ' માસમાં આવતો આ પર્વ કોઈ નક્કી કરેલ તારીખે નથી ઉજવાતો, પરંતુ વસંત ઋતુના પ્રારંભ સાથે આવતી પૂર્ણિમા પછીના રવિવારે ઉજવવામાં આવે છે. પિસ્તી લોકો માટે ઇસ્ટર એ ફક્ત એક દિવસીય પર્વના હોઈ પોતાનામાં જ એક આખી ઋતુ છે. જેને તેઓ 'તપક્તુ' ના નમે ઉજવે છે. ઇસ્ટરની ઉજવણીની તૈયારીઓ ૪૦ દિવસ લાંબી તપક્તુથી જ શરૂ થઈ જાય છે. ઇશુને ગુરુશેરલા ૪૦ દિવસ, જે અસર્વ પૂરામાં તેઓએ વિતાવ્યા. તેના નિમિત્ત પિસ્તી લોકો તપક્તુથી ઉજવે છે.

તપક્તુ: આ ઋતુ 'એશ બુધવાર' થી શરૂ થાય છે જે 'ફેબ્રૂઆરી' માસમાં હોય છે. તપક્તુથી પિસ્તીઓમાં આગામું મહત્વ ધરાવે છે. કારણકે આ ૪૦ દિવસ દરમયાન તેઓ ત્યાગની તપશ્ચર્યા પાણે છે. આ સમય દરમયાન તેઓ તમામ મોજશોખ તેમજ ઉજવણીઓ નો ત્યાગ કરે છે. અને જેટલા કષે ઇશુને ભોગવ્યા તેમના ૪૦ દિવસના કારચાવાસ દરમયાન તેમનો સાથ આપે છે.

પામ રવિવાર: ઇસ્ટર પહેલાનું સમાહ, પવિત્ર સમાહ તરીકે અંગેખાય છે. અને આ સમાહ જે રવિવારથી શરૂ થાય છે. તેને 'પામ રવિવાર' (ઇસ્ટર પહેલાનો રવિવાર) કહેવાનાં આવે છે. ઇશુના ૪૦ દિવસના તપ બાદ તેમને 'જેરુસલેમ' લાવવામાં આવ્યા હતા. તે આ રવિવાર હતો. 'જેરુસલેમ' શહેરના તમામ લોકોએ ગંધી પર સવાર ઇશુના દરશન કર્યા હતા. અને પસાર થતા ઇશુને લોકોએ હાથમા પાંદડા સાથે

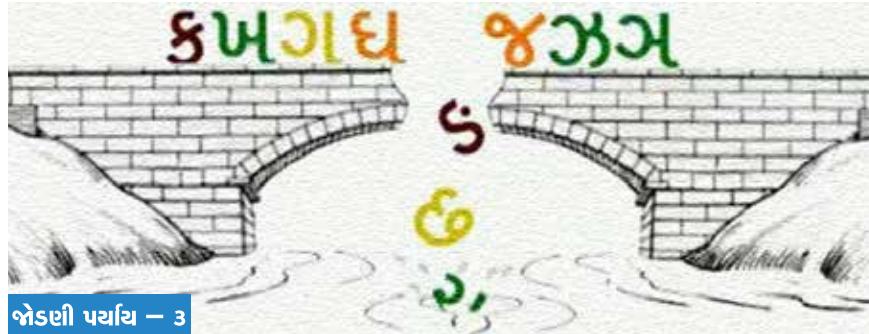

પાસે પહોંચ્યા છે. મૃત્યુ બાદ સામાન્ય મુનુભણી ફક્ત આત્મા જ ઇશ્ટર પાસે જાય છે. પરંતુ ઇશુ જેવા પવિત્ર દેહને પોતાના શરીર સાથે જ ઇશ્ટરે પોતાની પાસે બોલાવી લીધા. પિસ્તીઓ માટે આ ઉજવણીનો પર્વ બને છે. કારણકે ઇશુ તેમની તમામ પીડાઓ સાથે લઈ ગયા તેમ તેઓ માને છે. ઇસ્ટરની પ્રાર્થના રવિવારે કરાય છે. અને જેના પછી તેઓ ખુશી મનાવે છે. એક બીજાને ગળે

લગાવીને, શુભકામનાઓ પાઠવીને કોઝી તેમજ કેક સાથે ઇસ્ટર ઉજવે છે. **ઇસ્ટર રવિવાર:** ઇશુના જન્મની આ ઋતુ, ઇસ્ટરના તહેવાર સાથે સમાપ્ત થાય છે. પરંપરાગત રીતે લાગણીઓ, વહેંઘણી અને આશાનું આ પર્વ ઇસ્ટરના સસલા અને ઇડાઓને ચોકલેટો તેમજ સાજાવોથી તૈયાર કરીને એકબીજાને શુભેચ્છાઓ પાઠવીને ઉજવે છે. પરિવાર સાથે બોજન માણી તેમે ઇશુના બલીદાનને વધાવે છે.

ઇસ્ટરની ઉજવણીનો મહત્વનો ભાગ 'ઇસ્ટર એઝ' હોય છે. તહેવારમાં ધાળી રમતો રમાય છે. જેમા ઇસ્ટર એઝને શાશવારાં, શોધવાં, રગડવાં, ફરાવાં, રગડવાં વગેરે જેવી ઘણી રમતો રમતો સમાવવામાં આવે છે. ઇસ્ટર એઝની આ રમતો પિસ્તીઓના સાથ તેમજ સહકારની ઉજવણીને દરશવી છે અને સાથો સાથ ઇસ્ટરના પર્વને જીવંત બનાવે છે. એની વગ્નીસ દીઘ ફેનર

ચાલો સાથે મળીને જોડણી સુધારીએ...

જોડણી પચાય - ૩

“જય ગરવી ગુજરાત”, સતત બે અંકથી ગુજરાતી જોડણી વિશે જ્ઞાન મેળવતા રહ્યા છીએ. નિયમ - ૧૪ થી નિયમ - ૩૦ સુધી આ અંકમાં પૂરા કરીએ છીએ.

નિયમ-૧૪ સંસ્કૃતના અન્ય ઠકરાવાળા પુ.લિંગ વિશેષ નામોમાં અંત્ય ઈ હુસ્વ (મારૂતિ, શકુનિ, ભારવિ)

નિયમ-૧૫ સંસ્કૃતના ઈલ, ઈમા, પણ હુસ્વ (અભિલ, કર્પિલ, ગરિમા, મહિમા, કનિષ્ઠ) દીર્ઘ ઈ વાળા પ્રત્યયો :

નિયમ-૧૬ વાળીના અર્થમાં લાગતો વતી – મતી પ્રત્યયની ‘તી’ દીર્ઘ કલાવતી, યથોમતી

નિયમ-૧૭ પ્રત્યય- ઈ અની ય – દીર્ઘ

(ભારતીય, વંદ્નીય)

નિયમ-૧૮ ‘ઈન’ પ્રત્યય લાગી બનેલા શબ્દમાં ઈ દીર્ઘ (નવ + ઈન = નવીન, સમુકાલીન)

નિયમ-૧૯ નામને અંતે દીર્ઘ ઈ ઉમેરી પઢી કુ કે ભૂ ધાતુનું રૂપ ઉમેરાઈ બનતા, ‘ચિન્હ’ રૂપમાં ઈ દીર્ઘ ભસ્મ - ભસ્મીભૂત, રૂઢ- રૂઢીકરણ સ્વ + કુ - કાર, સ્વીકાર.

નિયમ-૨૦ અંત્ય ઈ દીર્ઘ – આપણી, ગાડી, સારી ચાલી

નિયમ-૨૧ અંત્ય ઉ હુસ્વ- આપણું, ગાંઠું, ચાલ્યું ખરું અપવાદ (ઉર્ધ્વ શબ્દો)

નિયમ-૨૨ શબ્દને છેઠેના ‘ઓ’ પહેલાના ઈ-ઉ દીર્ઘ ચીલો, ચૂલો, ઝૂચો, ઝૂલો, ગોકીરો, (અપવાદ- બહુકો, ટહુકો)

નિયમ-૨૩ એક અક્ષરને લાગેલા ઈ – ઉ દીર્ઘ થી, પી, ઝૂ, લૂ, રૂ, બૂ, સ્કૂ, બી, જી, ઝી

નિયમ-૨૪ બે અક્ષરના શબ્દમાં પહેલા અક્ષરને લાગેલા ઈ-ઉ દીર્ઘ ચીજ, ગીધ, લીટી, ભૂલ, દૂધ.

નિયમ-૨૫ ત્રણ અક્ષરના શબ્દમાં બીજો અક્ષર લધુ હોય તો પ્રથમાક્ષરના ઈ-ઉ દીર્ઘ કૂતરો, ખીચી.

નિયમ-૨૬ ત્રણ અક્ષરના શબ્દમાં બીજો અક્ષર ગુરુ હોય તો પ્રથમાક્ષરના ઈ-ઉ હુસ્વ – બિલાડી, ઉઠાવ.

નિયમ-૨૭ ચાર કે તેથી વધુ અક્ષરના શબ્દમાં પ્રથમાક્ષરના ઈ-ઉ હુસ્વ – બિસકોલી, મુસાફર.

નિયમ-૨૮ કર્મણિરૂપમાં ઈ-ઉ હુસ્વ બની જાય પી- પિવાયું, ઉઠ- ઉઠાયું, શીખ-શીખાયું.

નિયમ-૨૯ પ્રેરક, પુનઃ પ્રેરક ધાતુરૂપો અક્ષર સંખ્યા અને સ્થાન પ્રમાણે ઈ-ઉ શીખવ – શિખવાડ.

નિયમ-૩૦ સામાસિક શબ્દમાં શબ્દોની અલગ અક્ષર સંખ્યા પ્રમાણે ઈ-ઉ, મીણાભતી, (મીણ અને બતી બે અક્ષર પ્રમાણે)

-સુચના :-

(૧) બને જોડણી માન્ય હોય ત્યાં ગમે તે લખી શકાય. રાખ્યોય, રાખ્યિય

(૨) જોડણીબેદ અર્થભેદ થતો હોય ત્યાં

અર્થાનુસારી જોડણી કરવી. વધારે માટે વધુ, વહુ માટે વધુ.

પથર- શિલા, શીલાવંતી સ્ત્રી માટે શીલા “ભાષાશુદ્ધિનું શિક્ષણ” (ઉમાકાન્ત રાજ્યગુરુની પુસ્તીકામાંથી)

જોડણી ગીતા (અનુષ્ઠુપ છંદ)

■ મૂળ શબ્દ રહેલા જે સંયુક્તાકાર પૂર્વના ઈ-ઉ ને હુસ્વ જે જાણો: શિષ્ય, વિદ્યા જ પુસ્તક

■ બિંદુ, સિંહ અને કુંભે એ જ નિયમ હુસ્વનો બિંદુ, સિંહ અને કુંભ જો, જોડાકાર પૂર્વ છે.

■ ગુબજ ગુંજત ગુંડો – તીવ્નુસ્વારી હુસ્વને ગુંથ્યુને ગુંચ ગુંથેલ હોઈ કોમળ દીર્ઘ રે

■ મૂળ શબ્દ રહેલા જે ઈ-ઉ રેફિની પૂર્વના દીર્ઘ જેમા બને દીર્ઘ: પૂર્ણતા દીર્ઘ દાઢ્યિમાં

■ ‘ય’ ની પહેલા રહેલી ઈ પ્રિયે, હુસ્વ જ હોય છે. કરી યાદ કરી લો કે, હુસ્વ શે ફરિયાદમાં

■ ઈ - ઈ, ઉ - ઊ તણી સંધી થાતાં શબ્દ બનેલમાં ઈ - ઉ તે દીર્ઘ ત્યાં થાયે સંપિ નિયમ નિત્યનો

■ તદ્ભાવે વર્ણ સંખ્યાને સ્થાનની ઈ - ઉ નિશ્ચિત જો જૂ, કીડા, બિલાડી, કૂતુરું, બિસકોલીમાં

“જય ગરવી ગુજરાત”

સથિતા નિમિષા આચાર્ય

શરીરમાંથી આત્માના ઉત્તમાંશોને બહાર લાવવા એટલે કેળવણી. વિદ્યાર્થીને પોતાના જ્ઞાનથી નહિ પરંતુ સેહથી પ્રભાવિત કરનાર શિક્ષક જ્ઞાન અને જીવનકૌશલ્ય સ્થાપિત કરી શકશે.

વિનોદા ભાવે કહે છે,
“તમારો દેવ તમે જેને ભણાવો છો એ વિદ્યાર્થી છે.

એમની ભક્તિપૂર્વક એકનિષ્ઠાથી સેવા કરવી એ જ તમારે ધર્મ છે.”

વિદ્યાર્થીમાં ખામી રહેણે તો તેને માટે શિક્ષણ – શિક્ષક કે માતા-પિતા જવાબદાર હશે. આ જવાબદારી પૂર્ણ કરવા માટે નૈતિક શિક્ષણ જરૂરી છે. શિક્ષક જો શિક્ષણના ચોક્કસ હેતુઓને ધ્યાનમાં રાખી કાર્ય કરે અને વિદ્યાર્થીને જ્ઞાનાને સંતોષવા ચાર દિવાલોને ઓણગળી વિશ્વાની વિશાળતા તરફ દિશ કરાવે તો સાચું અને સમગ્રતાનું શિક્ષણ આપી શકાય. નૈતિક, આધ્યાત્મિક અને સ્વાવલંબનનું શિક્ષણ આપનાર શિક્ષકને વિદ્યાર્થી, વાલી અને રાખ્ય કોટિ કોટિ વંદન કરે છે.

‘શિક્ષક ઓર્કવાળો, પર્કવાળો, નર્કવાળો અને સતત વિદ્યાર્થી સંપર્કવાળો હોવો જોઈએ’ મોરારી બાપુ

માટે ‘ધ્રાત્ર દેવો ભવ’ની આચાર-સહિતા સાથે બાળદેવની શ્રદ્ધા અને ભક્તિથી નાત-જાત-ધર્મ કે વર્ગના ભેદભાવ વગર સમાન દાખિએ કાર્ય કરનાર શિક્ષકનું કાર્ય પૂર્ણિમાં બની રહેશે. આ વ્હાલની અસર વિદ્યાર્થી, વાલી, કુટુંબ, સમાજ અને રાખ્યમાં ફેલાઈ જાય એમાં જ શિક્ષકની સાચી સાફલ્યતા છે. શિક્ષકે ઉંમેશા યાદ રાખવું પડશે કે,

“જગતની સર્વ કદીઓમાં સ્નેહની કરી સર્વથી વડી”
વિજય પટેલ
આચાર્ય, સુરત

એક કરતા વધારે કોમ્પ્યુટર એકબીજા સાથે નેટવર્ક દ્વારા જોડી શકાય છે. જુદા જુદા સ્થળે મુકેલા કોમ્પ્યુટરને નેટવર્ક દ્વારા જોડીને એમાની માહિતી આપલે કરી શકાય છે. નાના અંતરા રાખેલા કોમ્પ્યુટરને લોકલ એરીયા નેટવર્ક (LAN) દ્વારા અને લાંબા અંતરે રાખેલા કોમ્પ્યુટરને વાઈફાઇ એરીયા નેટવર્ક (WAN) દ્વારા જોડી શકાય છે. ઇન્ટરનેટ મારફતે તો દુનિયાભરમાં અલગ અલગ સ્થળે રાખેલા કોમ્પ્યુટરને એકબીજા સાથે જોડી શકાય છે.

કોમ્પ્યુટરની મદદ વિના હવે જાણો કોઈ મોટા કામ શક્ય જ નથી ! જરૂરી ગણતરી ઉપરાંત ખૂબજુ જરૂરી અનેક કામો કરી શકાય છે.

કોમ્પ્યુટર અને મોબાઇલ યુગમાં ઇન્ટરનેટની મદદથી જબરદસ્ત કાંતિ આવી છે. એક કરતા વધારે કોમ્પ્યુટરને નેટવર્ક દ્વારા જોડી શકાય છે. દુનિયાભરના આવા અસર્ય નેટવર્કને સાંકળતું-જોડતું નેટવર્ક એટલે ઇન્ટરનેટ. આ બધા નેટવર્કને વાયરો મારફતે કે વાયરો વિના (વાયરલેસ) જોડ્યા હોય છે. દરિયાની નીચે ઓપ્ટિકલ ફાઇબરના વાયરો નાંખીને ઇન્ટરનેટના નેટવર્ક જોડ્યા હોય છે. પૃથ્વીની પ્રાદ્યક્ષિકા કરતા ઉપગ્રહો મારફતે પણ ઇન્ટરનેટના નેટવર્ક માહિતીની આપલે કરે છે.

આ બધા નેટવર્કમાંના કોમ્પ્યુટરમાં રહેલી માહિતીને ખાસ રીતે ગોઠવીને બનાવેલા ‘લીક પેઝસ’ ને બ્રાઉઝર દ્વારા કોઈપણ સ્થળે રાખેલા બીજા કોમ્પ્યુટરમાં વાંચી શકાય છે. આ રીતે ઇન્ટરનેટ દ્વારા માહિતીની આપલે કરવાનું માળખું એટલે ‘વર્લ્ડ વાઈફિ વેબ’ વર્લ્ડ વાઈફિ વેબ મારફતે માહિતીની આપલે કરવાની શોધ ૧૮૮૮માં બ્રિટીશ ભૌતિક વિજ્ઞાની સર ટીમ બર્નસ લી એ કરી હતી.

સંદેશા વ્યવહાર માટે ઇન્ટરનેટ સૌથી જરૂરી ફેલાવો ધરાવતું માધ્યમ બન્યું છે. રેડિયોની શરૂઆત થઈ પછી તેને ૫ કરોડ લોકો સુધી પહોંચ્યાતા ૩૮ જેટલા વર્ષ લાગ્યા. ટેલીવિઝનને ૧૩ વર્ષ લાગ્યા. જ્યારે ઇન્ટરનેટ તો એની શરૂઆત પછી ફક્ત ૪ વર્ષમાં જ પ કરોડ લોકો સુધી પહોંચ્યો ગયું !

ઇન્ટરનેટના માધ્યમથી વર્લ્ડ વાઈફિ વેબનો ઉપયોગ કરી જુદી જુદી માહિતી મેળવવા માટે એ માહિતી જ્યાં રાખેલી છે એનું સ્થળનું યુનિફોર્મ રિસોર્સ લોકેટર (URL) દ્વારા નક્કી થાય છે. આ માહિતી જે તે વેબ સાઈટ પર હોય છે. દાખલા તરીકે ગુજરાત શિક્ષણ બોર્ડની માહિતી એની વેબ સાઈટ www.gujarat.gov.in જે.

ઇલેક્ટ્રોનિક દુનિયા

eduation.gov.in પર રાખેલ છે. આ રીતે “www” દ્વારા શરૂ થતું નામ એ વેબ સાઈટનું એડ્રેસ કહેવાય છે. જે યુનિફોર્મ રિસોર્સ લોકેટર (URL) છે. વેબ સાઈટના નામમાં પાછળ ‘com’, ‘org’, ‘gov’ આવે છે તેને ડોમેન કહે છે. આમા દેશના નામ પ્રમાણેનું ડોમેન પણ હોય છે. જેમકે ભારત (ઇન્ડિયા) માટે ‘in’ છે.

ઇન્ટરનેટ પર કોઈપણ માહિતી ક્યાં હશે તે શોધવા માટે ‘સર્ચ એન્જિન’ તરીકે ઓળખાતી વેબ સાઈટનો ઉપયોગ થાય છે. ગુગલ આવું એક સૌંદર્યી પ્રચલિત ‘સર્ચ એન્જિન’ છે. રોજ દુનિયાભરમાંથી કરોડો લોકો કેટલીય માહિતીઓ શોધવા માટે એનો ઉપયોગ કરતા હોય છે.

વેબ સાઈટ પરથી માહિતીઓ લેવા ઉપરાંત ઇન્ટરનેટનો ઉપયોગ ઈમેઇલ કરવા, ફીન કરવા, વિડિયો ફીન કરવા જેવી બાબતો માટે પણ થાય છે. ફેસબુક, બ્લોટસએપ, ટીવીર થકી કરોડો લોકો એકબીજા સાથે સતત સંપર્કમાં રહેતા હોય છે. અને અનેક માહિતીઓની આપલે કરતા હોય છે. આને સ્પોશિયલ મીડિયા કહે છે. જે રીતે આનો ઉપયોગ વધી રહ્યો છે. તે જોતાં અમુક બાબતોનું ખાસ ધ્યાન રાખવું જરૂરી છે.

ઓનલાઈન ખરીદી, બેંકના નાણાકાંક્ષય વ્યવહારો વિગેરે કરતી વખતે ગફલત થઈ જાય તો ઘણું નુકશાન થઈ શકે છે. વળી કોઈપણ અજ્ઞાત્યા માણસોને પોતાની ખાનગી માહિતી ન મળી જાય એનું પણ ધ્યાન રાખવું જોઈએ.

તમે રોબોટ વિશે તો સાંભળ્યું જ હોય. રોબોટ એટલે માણસની જેમ કરી શકું એક મશીન. ઇ.સ. પૂર્વે ૨૨૦માં શ્રીક ફિલોસોફર એરિસ્ટોટે કહ્યું હતું, “જ્યારે કોઈપણ સાધન તેના દ્વારા જે

કામ કરવાનું હોય તે કરી શકશે ત્યારે માણસને સહાયકોની જરૂર નહીં રહે” મતલબ કે માણસ કોઈ સાધનની મદદથી માણસ કરી શકે એવું કામ કરી શકે એ કલ્પના જ રોબોટનો પહેલો વિચાર કરી શકાય! ઇ.સ. ૧૪૮૫માં પ્રયોગ વૈજ્ઞાનિક અને ચિત્રકાર લિઓનાડો. તા વિન્સીએ રોબોટ પણ બને છે!

અને ૧૫૮૮.મી. ઉંચો હતો.

ઇ.સ. ૧૯૮૮માં કાર્નેગી યુનિવર્સિટીએ ડાંડે ૧૧નામનો ૮ પગ વાળો ચાલી શકે એવો રોબોટ બનાવ્યો. એનો હકીકતમાં ઉપયોગ કર્યો. માર્ટિન્સ સ્પર નામના જવાણું મુખી પર્વત પર અને ઉત્તાર્યો અને ત્યાંના વાયુના નમૂના એકઢા કર્યો ! માણસની જેમજ ‘મગજ વાપરી શકે’ એવો રોબોટ પણ બન્યો. ઇ.સ. ૧૯૯૮માં આઈ.બી.એમ. કંપનીએ ‘ડીપ બ્લ્યુ’ નામનું કોમ્પ્યુટર બનાવ્યું. આ કોમ્પ્યુટરે એ સમયના ચેસ ચેમ્પિયન ગેરી કાસ્પારોવને હાવાવી દીવો ! હવે તો ફુટબોલ, બાસ્કેટ બોલ જેવી રમતો રમી શકે એવા રોબોટ પણ બને છે !

ઇ.સ. ૨૦૦૨માં ‘રૂમ્બા’ નામનું રોબોટિક વેક્યુમ કલીનર બન્યું જે સ્વયં સંચાલિત કચરો સાફ કરી નાખે ! આ રોબોટની માંગ ધણી જ વધી ગઈ છે. કારણકે લોકોને આવી રીતે કામ કરી આપે એવા રોબોટની ધણી જરૂર છે. હવે તો આવા રોબોટની મદદથી વાહનો ચલાવી શકાશે, ઘરના નાના મોટા કામ કરાવી શકાશે. માણસ આગસુ ના થઈ જાય તો સારું !

મેડિકલ કેસે રોબોટ ધણો જ ઉપયોગી સાખિત થશે. માણસ અત્યંત જટિલ સર્જરી (વાદકાપ-ઓપરેશન) ન કરી શકે પરંતુ રોબોટની મદદ લઈને આવી સર્જરી થઈ શકે.

આ ઉપરાંત આપણે એનેક ઇલેક્ટ્રોનિક સાધનો ઉપયોગમાં લઈને જાણો કે કાંતિ કરી છે. ઇન્ટરનેટ, કોમ્પ્યુટર, મોબાઇલ, વેબકેમ જેવા સાધનોની મદદથી આપણે અંતરના સીમાઓ હાવાવી દીવા છે. દુનિયાના કોઈપણ સ્થળોથી અત્યંત દૂર ક્યાંય પણ બેટેલી બીજી વ્યક્તિ સાથે પ્રત્યક્ષ જોઈને વાતો થઈ શકે છે.

તમે કોમ્પ્યુટરની સાથે પ્રિન્ટ જોયુ હશે જે માહિતી પ્રિન્ટ કરે છે. ત-ડી પ્રિન્ટરની શોધ સાથે જબરદસ્ત કાંતિ થઈ છે. એની મદદથી કોઈપણ મશીનના ભાગો બનાવી શકાય છે. અરે, માણસના શરીરના અંગો પણ બનાવી શકાય છે ! આપણે ઇલેક્ટ્રોનિક દુનિયાના ગુલામ ન બની જઈએ પણ એનો બુદ્ધિપૂર્વકનો ઉપયોગ કરીએ તો આવનાર પેઢીને ધણી જ સરળતા મળશે. એનેક કામો વધારે કુશળતાથી થશે જેથી માણસ વધારે સુખથી રહી શકશે.

તુલા જી. અંજારીયા

યેદિક ગણિત-૧૦

આ પદ્ધતિમાં કોઈપણ કમે રહેતી સંખ્યાથી
શરૂ કરી અને
કોઈપણ કમ સુધીની ક્રમિક સંખ્યાનો
સરવાળો સરળતાથી કરી શકાય.

ડૉ. અતુલ વ્યાસ
શિક્ષણશાસ્ત્રી, રાજકોટ

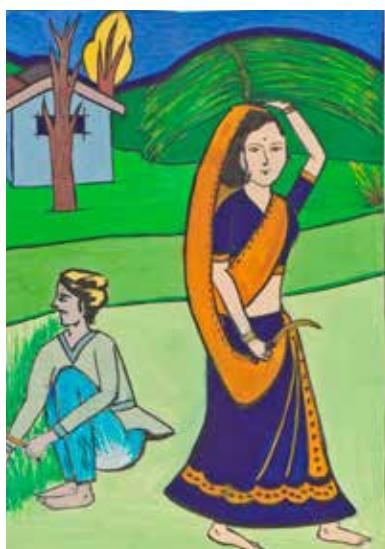
ઉદાહરણ : ૧

$$\begin{aligned} & 9+2+3+\dots+8+10 \\ \text{અહીં પ્રથમ પદ} & = 1 \quad \text{છેલ્લું પદ} = 10 \\ \text{કુલ પદની સંખ્યા} & n = (\text{છેલ્લું પદ} - \text{પ્રથમ પદ}) \\ & + 1 = n = (10-1) + 1 \quad n = 10 \\ \text{હવે આ માટેનું સૂત્ર} & = \frac{n}{2}(\text{પ્રથમ પદ} + \text{છેલ્લું પદ}) \\ \text{આમ } 9+2+3+\dots+8+10 & = \frac{10}{2} = 5 \quad \text{થાય. ભરુ ને?} \\ (1+10) & = 5 \quad \text{પદ થાય. ભરુ ને?} \end{aligned}$$

ઉદાહરણ : ૨

$$\begin{aligned} & 90 + 91 + 92 + \dots + 60 + 61 + \\ & 62 + 63 \\ \text{હવે ટૂંકી રીતે} & n = (63-90) + 1 = 54 \quad \text{થાય.} \\ & 90 + 91 + 92 + \dots + 60 + 61 + 62 + 63 \\ \frac{54}{2} (90+63) & = 27 \times 73 = 1971 \quad \text{થાય.} \end{aligned}$$

ચિત્રકલા

આરતી
અર્જુન દ્વારા સ્કૂલ

નિકુંજ
ચોપડી સ્કૂલ

દેદ પંચાલ
એ. જી હાઇસ્કૂલ

ફોરેમ મોટી
બિપદા હાઇસ્કૂલ

યોગ-૧૦

યોગાસન

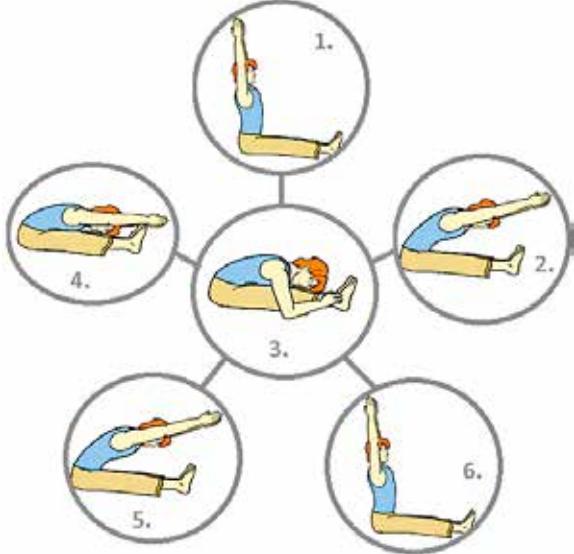
પશ્ચિમ અર્થાત પાછળનો ભાગ – પીઠમાં ખેંચાણ થાય છે. તેથી આને પશ્ચિમોત્તાસન કહે છે. આ આસનથી શરીરની બધી માંસ પેશિયો પર ખેંચ પડે છે.

વિધિ:-

- બંને પગ સામે ફેલાવીને બેસી જાવ. એડી પંજો પરસ્પર મેળવીને રાખો. બંને હૃદય બગલમાં અડાડીને કમર સીધી અને આંખો સામે રાખો.
- હવે બંને હાથને બગલથી ઉપર ઉઠાવતા કાનને અડીને ઉપર ખેંચો. આ સ્થિતિમાં બંને હાથની વચ્ચે માથું હોય છે.
- હવે સામેની તરફ જોતાં કમરથી ધીરે ધીરે રેચક કરતા નમતા જાય છે. હવે પોતાના બંને હાથથી પગના અંગુઠાને પકડીને રાખો. અને કપાળને ઘૂંઠાસથી અડાળો. શક્તિ મુજબ કુંભકમાં પછી માથાને ઉઠાવીને પૂરક કરતા પૂર્વ સ્થિતિમાં આવી જાવ.

લાભ:

આમા ઉદર, છાતી અને મેડુંડને ઉત્તમ વ્યાયામ મળે છે. આ આસનના અભ્યાસથી મંદાંજિ, મલાવરોધ, અજીર્ણ. ઉદર રોગ, કૃમિ વિકાર, સર્દી, ખાંસી, વાત વિકાર કમરનો દુઃખાવો, મધુમેહ વગેરે રોગ દૂર થાય છે. જઠરાંજ પ્રદીપ થાય છે. કષ અને ચર્બીનો નાશ થાય છે. પેટ પાતપુ થાય છે.

કેવી રીતે બનાવશો બટન બાઉલ

સામગ્રી :

- એક નાની ડલબી
- નાના અને મોટા રંગાબેંટાંગી બટન
- એક કુંગા
- એક ટાંકણી
- ફેવીકોલ
- એક પંછી
- કાતર
- કુંગાને કુંગાવીને એક નાની ડલબીમાં તે હવે નહી તેમ મફૂ). ઉપરના ભાગમાં કુંગાને અડદા ભાગ સુધી ફેવીકોલ તેના પર લગાવો. પંછીયી સરખી રીતે તેને લગાવી લો અને તેને સુકાવા દો.
- એકદમ બારાબર સુકાય જાય પછી જે ઉપરના ભાગમાં ફેવીકોલ લગાવો હતો ત્યાં ફેવીકોલ લગાવો અને એટલો ભાગ મોટા બટનથી આખ્યો કલવર કર્યો લો. પછી નાના બટનોથી મોટા બટનની આજુ બાજુનો ખાલી ભાગ અડદા કુંગા સુધીનો કલવર કર્યો લો. બધાજ બટન લગાવાય જાય પછી ફેવીકોલ બટન લગાવી દો તેને સુકાવા દો.
- સુકાય ગયા બાદ ટાંકણીથી કુંગાં ઝોડી નાખો અને ઝોડેલા કુંગાનું રબર કાઢી લો. પછી વધારાનું ફેવીકોલ કાતરની મદદથી કાપી લો. તેથાર થઈ જશે બટનવાળું સુંદર બાઉલ.

કાળી દ્રાક્ષ – તરબુચનું જ્યુસ

સામગ્રી

- જગલાસ કાળી દ્રાક્ષ
- ૧ જગલાસ નાના ટુકડા કરેલું તરબુચ
- ૧ જગલાસ દાડમનાં દાણા
- ૪-૫ બરફના કચુલ
- ખાંડ (સ્વાદ પ્રમાણે)
- એક નાની ચમચી વાટેલું જરૂર ઉમેરો. સારી રીતે ભેળવીને જગલાસમાં ભરી લો. તેમાં બરક ઉમેરો. કાપેલી દ્રાક્ષ અને તરબુચની કે લીંબુની સ્લાઇસથી સાલાવી પીડસો.
- અડદા લીંબુનો રસ

રીત :

- સૌ પ્રથમ તરબુચ, કાળી દ્રાક્ષ અને દાડમનો અલગ અલગ રસ કાઢીને ગાળી લો. હવે પ્રથેય જ્યુસ ભેળવી દો. તેમાં ખાંડ, લીંબુનો રસ અને વાટેલું જરૂર ઉમેરો. સારી રીતે ભેળવીને જગલાસમાં ભરી લો. તેમાં બરક ઉમેરો. કાપેલી દ્રાક્ષ અને તરબુચની કે લીંબુની સ્લાઇસથી સાલાવી પીડસો.

ફાયદો

- આ જ્યુસમાં વપરાતા તરબુચથી ફાયદો એ છે કે તેનાથી ડિલાફ્રોશન નથી થતું. માથાના દુખાવામાં રાહત મળે છે.

- જ્યોતિ મહેતા

હુ જ મૂર્ખ

શામ: ચાર, મને લાગતું હતું કે આ દુનિયામાં હુ જ મૂર્ખ છું.

શયામ: કેમ શું થયું ?

શામ: કાલે મે મારી પલિને કાશ્મીરી સફરજન લાવવાનું કહ્યું હતું.

શયામ: તો શું થયું ?

શામ: આજે કાશ્મીરથી ફોન આવ્યો કે તેણે સફરજન ખરીદી લીધાં છે.

ગુણ આવ્યા

પદ્ધા: જુ તારે ગણિતમાં કેટલા ગુણ આવ્યા.

જી : ભાઈ કરતા દસ ઓછા

પદ્ધા : ભાઈને કેટલા ગુણ આવ્યા.

જી : ભાઈને દસ ગુણ આવ્યા

ડિકેક્ટર

મુવી ડિકેક્ટર કહે: હવે તારે આ સીનમા પ્રપણ માળથી કુદવાનું છે.

નિયારો નવો એક્ટર: પણ સર જે મને કંઈ થઈ ગયું તો ?

ડિકેક્ટર: અરે સિંતા ના કર, આ મુવી નો છેલ્લો સીન જ છે.

ટાઇટેનિક દૂબી ગયું

નિગ્રો મરી ગયો અને સ્વરગમાં ગયો.

સ્વરગમાં અંજલે પૂજયું તમે કોણ છો ?

નિગ્રોએ અંજલને ઇશ્વરે કરવા કહ્યું- હું ટાઇટેનિકનો હીરો છું... અંજલ - (અશ્વર્યમાં) ટાઇટેનિક દૂબી ગયું હતું કે બળી ગયું હતું.

શૈક્ષણિક સત્ર ૨૦૧૬-૧૭ માટે કરવામાં આવેલું યંગ રીપોર્ટેસનું સન્માન

એ.જી. હાઇસ્કૂલ

અર્જુન ઇંડિયા સ્કૂલ

કેલોરેક્સ સ્કૂલ

ગ્લોબલ એસ.એસ.વી. સ્કૂલ

એલ.એમ.એલ. સ્કૂલ

એ.સ.જી. ઇંડિયા મિડીયમ સ્કૂલ

ગ્રિપા હાઇસ્કૂલ

યંગ રીપોર્ટેસ ક્લબ એ ‘ધી ઓપન પેજ’ નું આગતું વળ્યું છે. ગુજરાતની તમામ શાળાઓમાં વિદ્યાર્થીઓને પોતાની શાળાઓને સાથે વધુ સારી રીતે જોડવાનું અમારી આ યંગ રીપોર્ટેસ ક્લબની સફર શરૂ થઈ અમદાવાદની લંગબગ ૨૦ ઝેટલી શાળાઓનો ૨૫૦ ઝેટલા વિદ્યાર્થીઓ સાથે. ‘ધી ઓપન પેજ’ અમારી સાથે જોડવેલી તમામ શાળાઓનો વધું જ હૃદય પૂર્વક આભાર માને છે. શાળાઓના સતત સહયોગના કારણે જ અમે વિદ્યાર્થીઓને એક સારા વાંચકની સાથે સાથ એક સારા લેખક બનાવવા તરફ આગળ વધી શક્યા.

ઓક્ટોબર ૨૦૧૬ માં ‘યંગ રીપોર્ટેસ ક્લબ’ બુલ્લું મૂક્યા બાદ અમે આ નામ હેઠળ મોટા કાર્યક્રમે ક્રાંતિકા, જેણા ‘GTPL નું પ્રસાસા’ અને ‘નોટબિની ચ્યાર્ટર્ની’ જેવી પ્રવૃત્તિનો લાભ ધરાઈ હતી. અમને શાળાઓને તરફથી હંમેશા સંપૂર્ણ સહકાર મળ્યો છે. અને તેઓએ વિદ્યાર્થીઓને આગળ વધ્યા હંમેશા પ્રેરિત કર્યા છે. હવે જ્યારે આ શૈક્ષણિક સત્ર સમાપ્તિના આર્થ ત્યારે ‘ધી ઓપન પેજ’ ટીમે વિચાર કર્યો કે એવી કોઈ પ્રવૃત્તિ કરવાનો કે જેનારી ફક્ત ‘YRC’ મેઝબસ ને જ નહીં, પરંતુ જોડાયેલ શાળાઓના બધાજ વિદ્યાર્થીઓની સાથે તેમના વાલીઓને પણ ફાયદો થાય. આ વિચાર હેઠળ ‘ધી ઓપન પેજ’ શાળાઓમાં ‘અસરકારક વાલી, કાર્યક્રમ બાળકી’ ના વિષય પર સેમીનારો ગોઢાય જ શાળાઓમાં વાલીઓની સાથે આ સેમીનારો કરવા શરૂ ન હતા. તથા કંત વિદ્યાર્થીઓને તેમની કાર્યક્રમાત્મકતા વધારવા માટેના સેમીનારો ના.

“સ્વભાવને સમજાવો અને પણી જ તેની પ્રતીક્રિયા આપવી, ભવે તે વાતીની વાત હોય કે બાળકની” આ શાન્દો હતા સેમીનારી પ્રવક્તા એની વર્ગસ મેઝબના કે જેઓ ધી ઓપન પેજમાં શિક્ષકના ટ્રેનર તરીકે કાર્ય કરે

છે. તેઓ ૨૦ વર્ષથી શિક્ષણ ક્ષેત્રે ઘણું ઉમદા કાર્ય કરી રહ્યા છે. અને જેઓ અંતરરાષ્ટ્રીય બોર્ડ દ્વારા અંગેજ મુખ્ય વિષય તરીકે અભ્યાસ લઈ ચુક્યા છે. તેઓ ‘કેમ્પિંગ બોર્ડ’ માં પણ ટ્રેનર તેમજ પરીક્ષક તરીકે ૨૦૦૭થી કાર્યરત છે. ‘એની વર્ગાસ’ સેમીનારી વાતાઓ સાથે સેમીનાર ફંવાની રીત વધીજ રસપ્રદ હતી. જ વિદ્યાર્થીઓને અનુરૂપ આવી અને તેમણે પણ ચર્ચિમાં પૂર્વ રીતે ભાગ લીધો અને પોતાના વિચારો રજૂ કર્યા. સેમીનારમાં ઉપસ્થિત વાલીઓએ પણ પોતાના બાળકને સમજાવા તેમજ તેમના સ્વભાવ અનુસાર વર્તવા સહમત થયા.

શાળાઓમાં આ સેમીનાર કરવાનો મુખ્ય હેતુ, વિદ્યાર્થીઓ તેમજ વાલીઓનો સમજા આપવા કિસાય ‘યંગ રીપોર્ટેસ ક્લબ’ ના વિદ્યાર્થીઓનું નોટબિની ચ્યાર્ટર્ની લાભ ધરાઈ હતી. અમને શાળાઓને તરફથી હંમેશા સંપૂર્ણ સહકાર મળ્યો છે. અને તેઓએ વિદ્યાર્થીઓને આગળ વધ્યા હંમેશા પ્રેરિત કર્યા છે. હવે જ્યારે આ શૈક્ષણિક સત્ર સમાપ્તિના આર્થ ત્યારે ‘ધી ઓપન પેજ’ ટીમે વિચાર કર્યો કે એવી કોઈ પ્રવૃત્તિ કરવાનો કે જેનારી ફક્ત ‘YRC’ મેઝબસ ને જ નહીં, પરંતુ જોડાયેલ શાળાઓના બધાજ વિદ્યાર્થીઓની સાથે તેમના વાલીઓને પણ ફાયદો થાય. આ વિચાર હેઠળ ‘ધી ઓપન પેજ’ શાળાઓમાં ‘અસરકારક વાલી, કાર્યક્રમ બાળકી’ ના વિષય પર સેમીનારો ગોઢાય જ શાળાઓમાં વાલીઓની સાથે આ સેમીનારો કરવા શરૂ ન હતા. તથા કંત વિદ્યાર્થીઓને તેમની કાર્યક્રમાત્મકતા વધારવા માટેના સેમીનારો ના.

તમામ ‘યંગ રીપોર્ટેસ’ ના સભ્યોને અભિનંદન અને ઉજ્જવળ કારકિર્દી માટેની શુભેચ્છાઓ.

ધી ઓપન પેજ

જાળવા જેવું |

વિશ્વ પૃથ્વી દિવસ

“વિશ્વની મોટી મોટી કંપનીઓ વિશે જાણવા જેવું”

ઉબર

ઉબર દુનિયાની સૌથી મોટી ટેકની કંપની છે. આ કંપની પાસે એકપણ વાહન પોતાનું નથી, બધા વાહન ભાડા પર જ ચલાવે છે.

ફેસબુક

ફેસબુક દુનિયાની સૌથી લોકપ્રિય સોશિયલ મીડિયા સાઇટ છે. જેની પાસે કોઇપણ વાંચવા લાયક સામગ્રી નથી.

અલીબાબા

અલીબાબા એ દુનિયાની સૌથી મોટી ઓનલાઈન વિક્રેતા કંપની છે. આ કંપની પાસે કોઇ માલ નથી કે નથી કોઇ ગોદામ.

એર બી. એન. બી

આ દુનિયાની સૌથી મોટી આવાસ પ્રદાન કરી રહી accommodation provider ની પોતાની કોઇ હોટેલ નથી.

એપ્પલ

આ દુનિયાની સૌથી મોટી મોબાઇલ વિક્રેતા કંપની છે. આની પાસે પોતાની એકપણ ફેફટરી નથી.

વોટ્સઅપ

રોજ અરબોના મેસેજ ટ્રાન્ઝફર (આપ-લે) કરતી કંપની પાસે પોતાનું એકપણ ખાનગી સર્વર નથી.

સૂર્ય મંડળનો ત્રીજો ગ્રહ પૃથ્વી છે. સૂર્ય મંડળનો આ એકજ ગ્રહ છે. જે સજ્જવ સૂર્યની ધરાવે છે. તેનું વાતાવરણ પાતળું છે. આ વાતાવરણના સરની જાડાઈ લગભગ ૮૦૦ થી ૧૦૦૦ કિ.મી. જેટલી છે. વાતાવરણને લીધેજ ઉલ્કાપાત વખતે, વર્ષણના કારણે ઉલ્કાઓ સણગીને વાયુરૂપ પદ્ધતિમાં ફેરવાય છે. આમ, વાતાવરણ આપણાને ઉલ્કાઓ સામે રક્ષણ આપે છે. ઓ ઓર્જોન વાયુનું સ્તર સૂર્યમાંથી આવતા પાર જાંબલી કિરણોનું શોષણ કરી સજ્જવો નુકશાનકારક અસર ઘટાડે છે. વાતાવરણ હાઉસ અસર થકી જીવન માટે જરૂરી તાપમાન જાળવી રાખવામાં મદદરૂપ છે. આવા સાનુકુણ સંજોગોને કારણે પૃથ્વી પર ૪.૫૮ અજબ વર્ષો પહેલા જીવનનો આરંભ થયો હતો.

દુનિયાભરમાં વર્ષમાં સંયુક્ત રાષ્ટ્ર તરફથી એક દિવસ પૃથ્વી દિવસ તરીકે મનાવાય છે. ૧૯૭૦થી દર વર્ષ ૨૨ એપ્રિલના રોજ ‘વિશ્વ પૃથ્વી દિવસ’ નું સામાજિક અને રાજનૈતિક મહત્વ છે. આમ, તો ૨૧ માર્ચના રોજ મનાવતો ‘ઈન્ટરનેશનલ અર્થ દ્વારા’ ને સંયુક્ત રાષ્ટ્રનું સમર્થન મળ્યું છે. પરંતુ આનું વૈજ્ઞાનિક અને પર્યાવરણ સંબંધી મહત્વ જ છે. તેના ઉત્તર ગોણાર્ધના પાનખરના પ્રતિક રૂપે મનાવવામાં આવે છે. પરંતુ દુનિયાના મોટા ભાગના દેશોમાં હવે ૨૨ એપ્રિલે જ ‘વર્લ્ડ

રાજાણી રીયાજ આર. રાજકોઠ

રંગ પૂરણી

ધોરણ ૧ થી ૪ સુધીના જ વિદ્યાર્થીઓએ ચિકામાં રંગ પૂરી અમને ૨૦-૦૪-૨૦૧૭ સુધીમાં નીચેના સરનામે મોકલી આપશો.
દી ઓપન પેજ, રથો માળ, વિશ્વ આર્ક્ઝ, અખબારનગર પાસે, નવાવાડ્જ, અમદાવાદ-૧૩

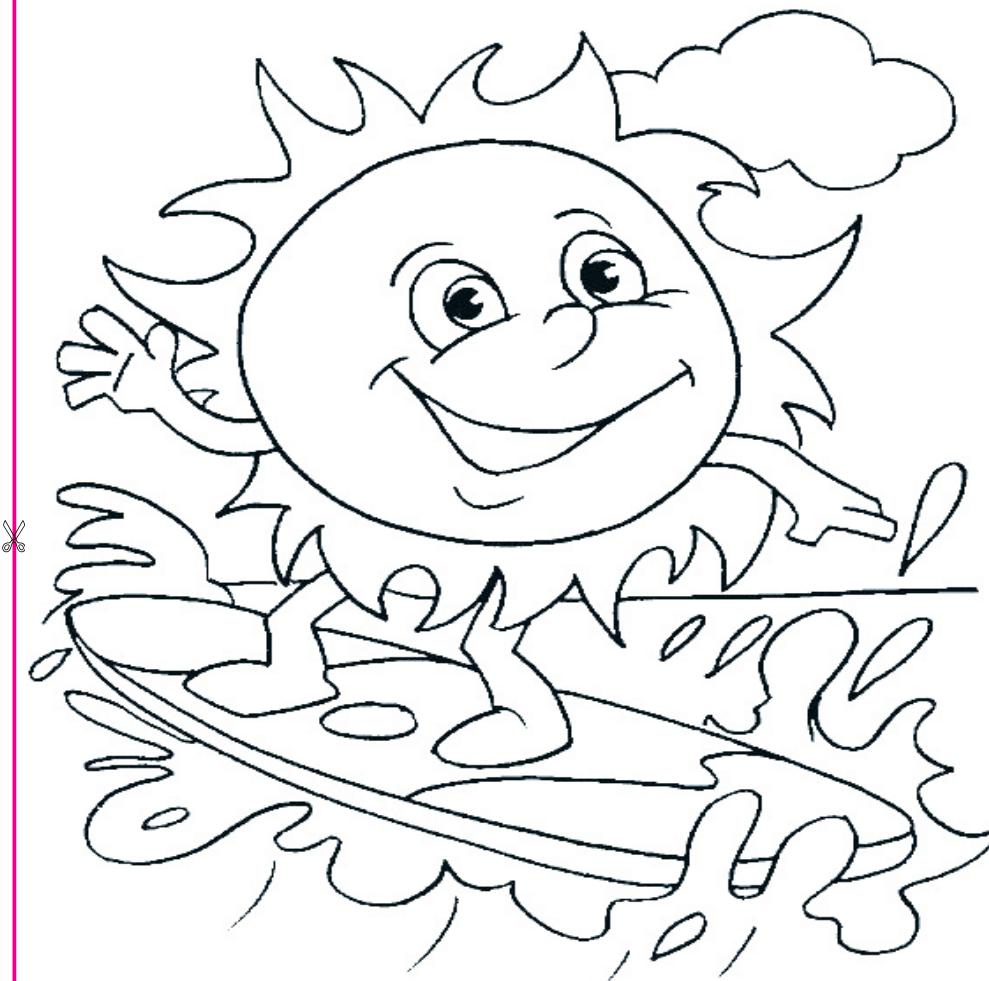
શ્રેષ્ઠ રંગ પૂરણીને ભેટ

નામ: _____

સ્કૂલનું નામ: _____

ધોરણ: _____ મો.નં.: _____

કોટો

મોર વિશે જાણવા જેવું

★ પક્ષીઓમાં સૌથી સુંદર અને અત્યંત આકર્ષક શારીરિક દેહ રચના મોરની છે. તેના લાંબા અને રંગબેંગી પીછા તેનું મુખ્ય આકર્ષણ છે.

★ મોર અને ઢેલ ના રંગમાં વિવિધતા જોવા મળે છે. માદા મોર કરતાં નર મોર ખૂબજ સુંદર હોય છે.

★ પોતાના વધુ પૂર્ણિમાના ભારના કારણે મોર વધુ ઉડી શકતા નથી.

★ મોરને માથાથી પેટ સુધી ઘાડી જાંબલી રંગ હોય છે. જ્યારે ઢેલને ઘાડી કષ્યાઈ રંગ હોય છે.

★ મોરને ખૂબ લાંબા પીછા હોય છે. જ્યારે ઢેલને પીછા હોતા નથી. પીછાના કારણે મોરના શરીરનું વજન ખૂબ વધી જાય છે અને મોરનું વજન ૪ થી ૬ કિલોની આસપાસ હોય છે. જ્યારે ઢેલનું વજન ૩ થી ૪ કિલોની આસપાસ હોય છે.

★ મોર અને ઢેલ બંનેને માથે

કલગી હોય છે.

★ મોર ભારતનું રાષ્ટ્રીય પક્ષી તરીકે સ્થાન ધરાવે છે.

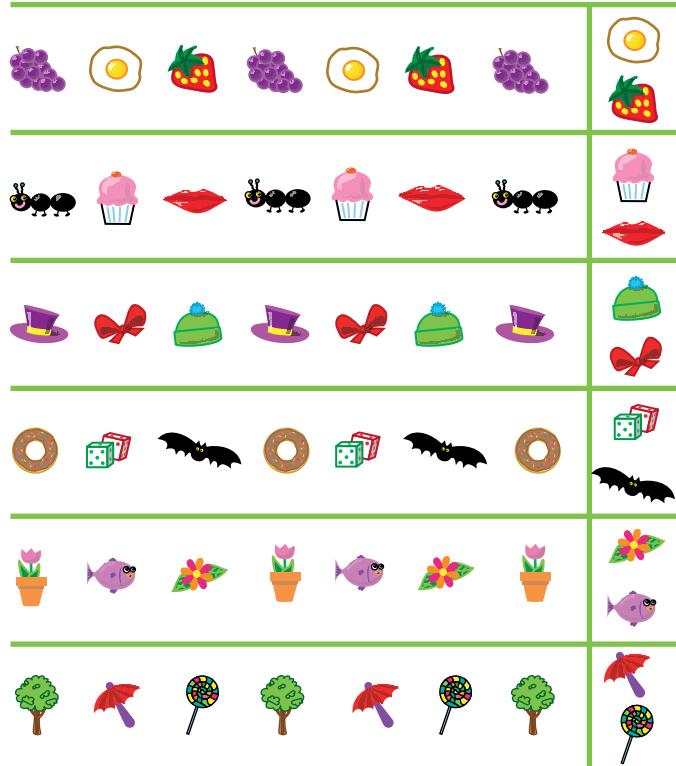
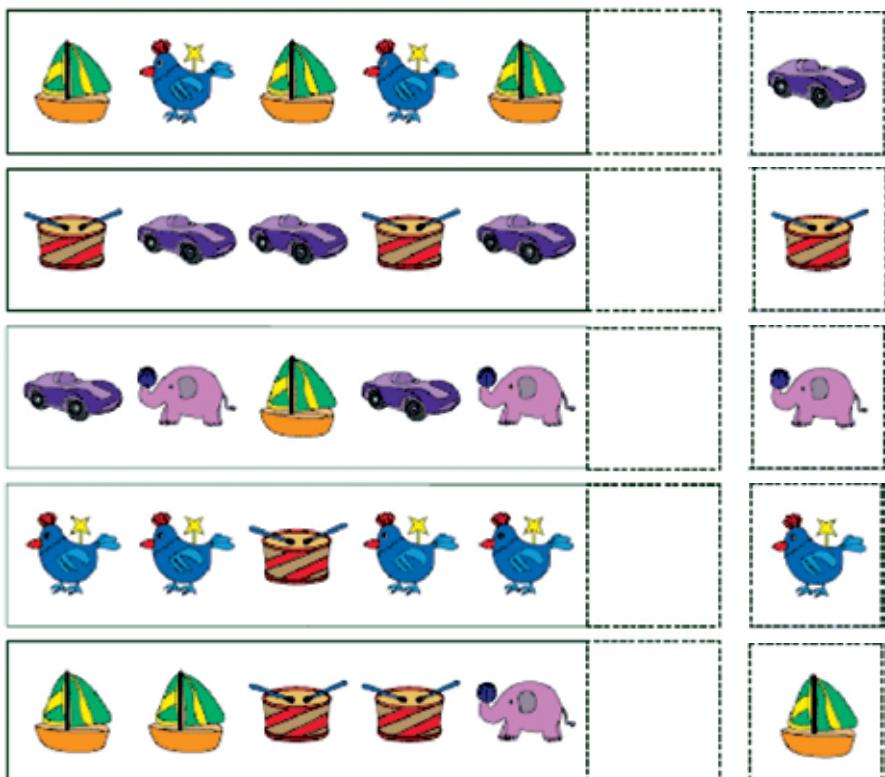
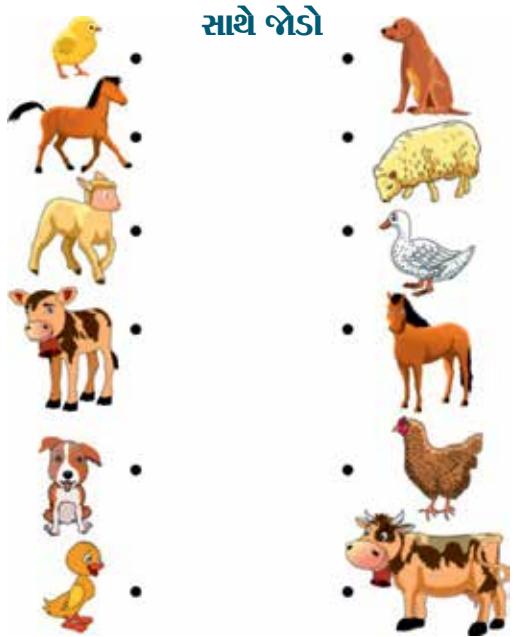
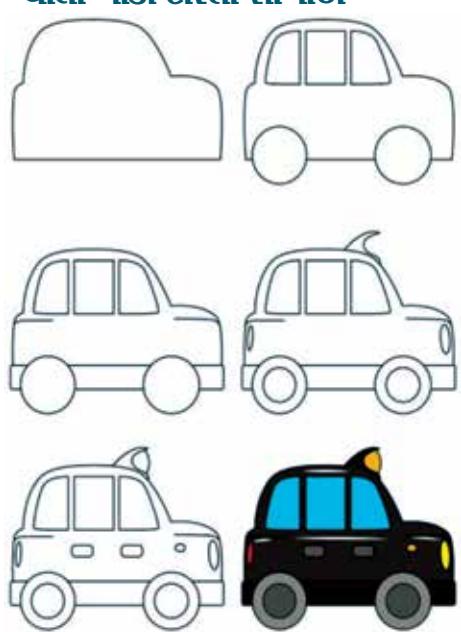
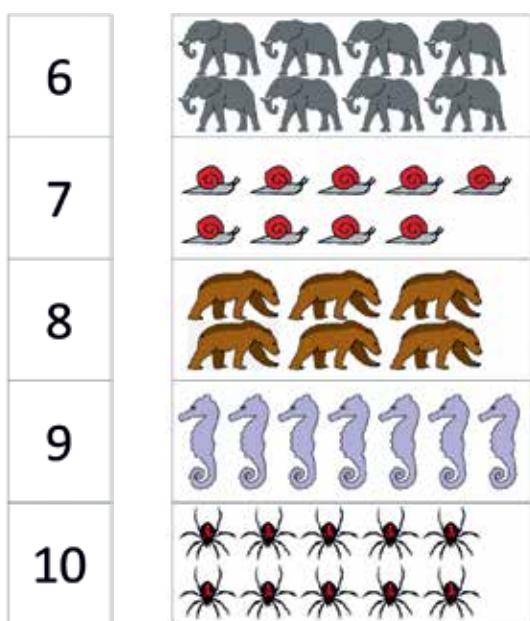
★ વર્ષાત્મક વાદળોની ગડગડાટ થતી હોય ત્યારે મોર પોતાના પીછા ફેલાવે છે. તેને મોરે ‘કળા’ કરી એમ કહેવામાં આવે છે. કળા કરેલા મોર જોવાની મજા આવે છે.

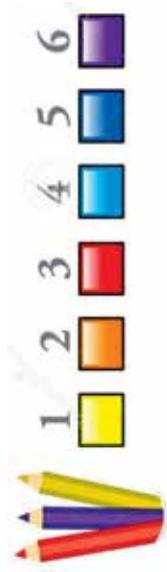
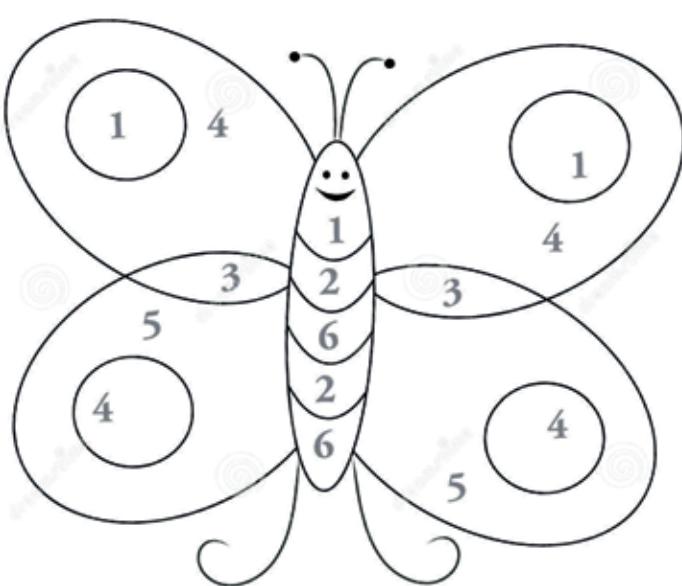
★ મોર ખેડૂતો માટે પણ ઉપયોગી પક્ષી છે.

★ મોર પોતાના પોરાકની શોધ ચાર-પાંચ જાણના ટોળામાં વહેલી સવારથી સૂર્યાસ્ત સુધીમાં કરે છે. બપોરના સમયે મોર જાડની ડાળી પર આરામ કરવાનું વધુ પસંદ કરે છે.

★ મોર ખોરાકમાં અનાજના દાણા, નાના જીવડા અને નાના સરીસૂપ આરોગે છે.

★ મોર હિંદુ ધર્મમાં પોતાનું એક અનેરુ સ્થાન ધરાવે છે. કાર્તિક્ય ભગવાનના વાહનના સ્વરૂપમાં છે. શ્રી કૃષ્ણના મુગટમાં પણ મોરનું પીંછુ જોવા મળે છે. અને સરસ્વતીમાતા પણ મયુર પંખ ધારણ કરે છે.

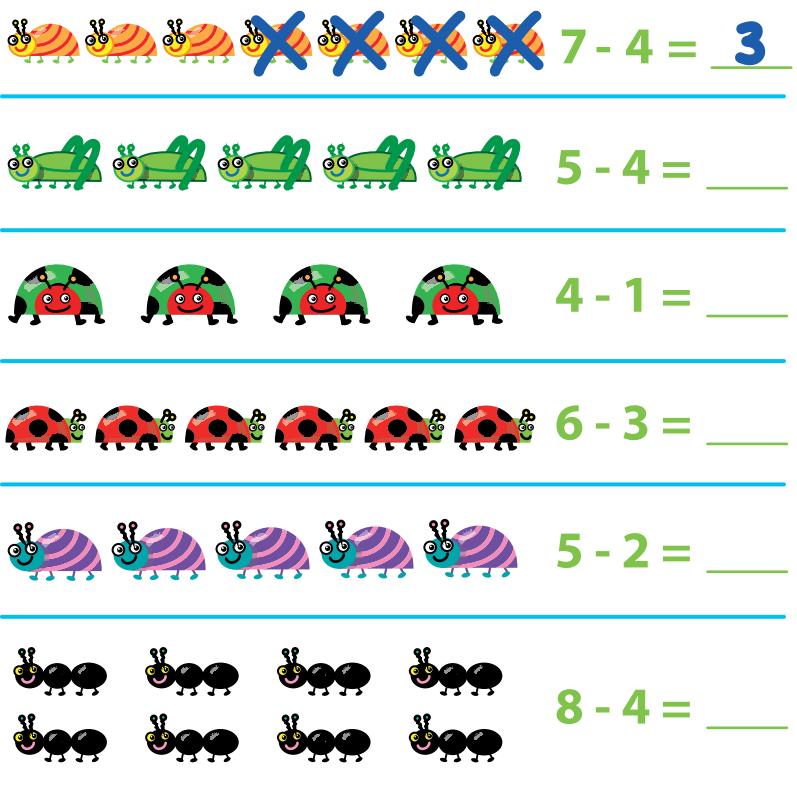
**આપેલા ચિત્રમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે કમશા: કયું ચિત્ર
આવશે તેના ફરતે ગોળ કરો**

કમશા: આવતું ચિત્ર કાપીને યોગ્ય સ્થાને લગાવો

**યોગ્ય ચિત્રને તેની સામે આપેલા ચિત્ર
સાથે જોડો**

ચાલો ગાડી દેરતા શીખીએ

યોગ્ય ગણતરી કરી સંખ્યા સાથે જોડો

સરખા દેખાતા બે ચિત્રમાંથી છ તફાવત શોધો

દર્શાવ્યા પ્રમાણે પરંપરામાં કટર પડો

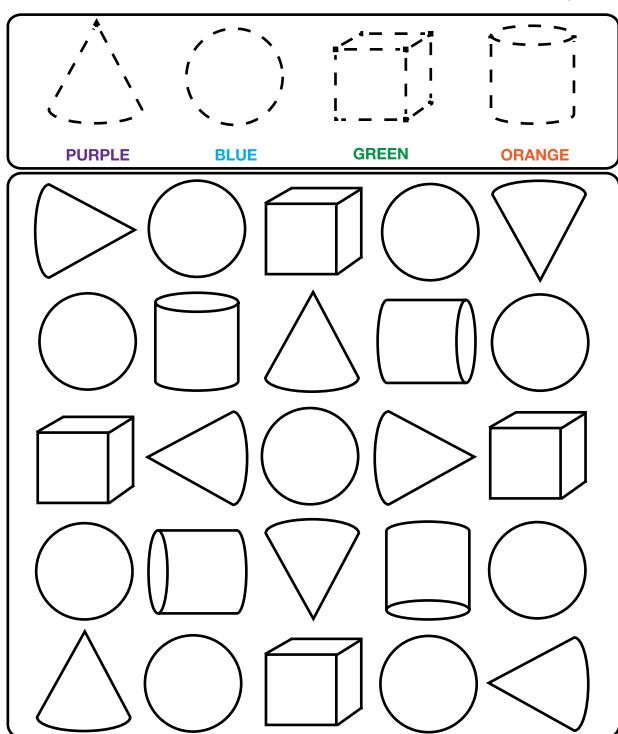
જુદા પડતા ચિંતા પર ગોળ કરો

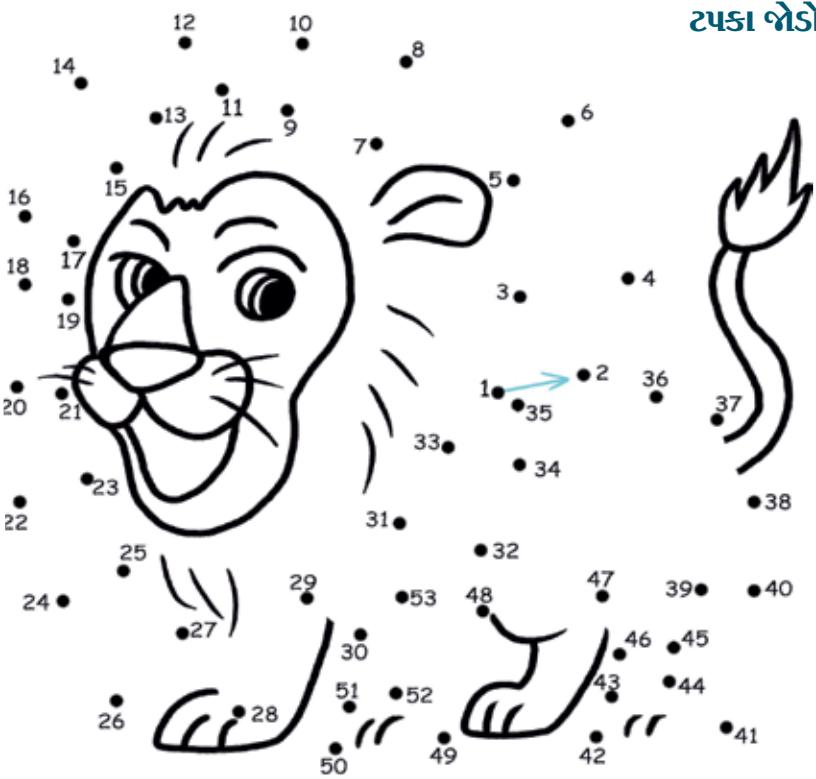
દર્શાવ્યા પ્રમાણે ચોગય ગણતરી કરી જવાબ લખો

આપેલા દરેક આકારમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે કલર પૂરો

ટપકા જોડો

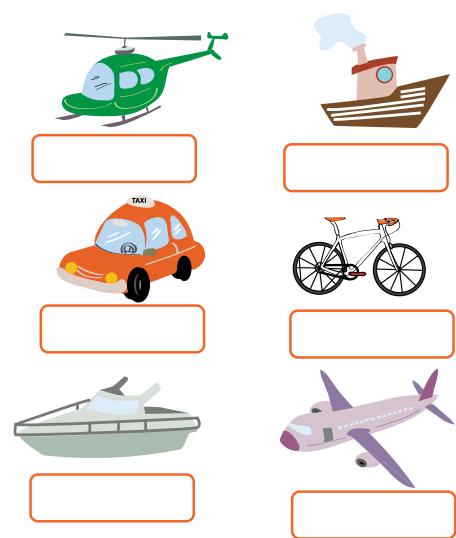

નીચે આપેલા ભારતના મહિંતવાના સ્થાપત્યોના નામ શેદ્ધો

1. અંગતાની ગુફાઓ
2. ઈલોરાની ગુફાઓ
3. એલીફાન્ટાની ગુફાઓ
4. મહાબલી પુરમ
5. પટદહ્લ
6. ખાજુરાહોના મંદિર
7. કોણાકનું સૂર્ય મંદિર
8. લાલ કિલ્લો
9. ગોવાના દેવલો
10. બૃદ્ધદેશર મંદિર
11. કુતુબમિનાર
12. હમ્પી
13. હુમાયુનો મકલ્લો
14. આગ્રાનો કિલ્લો
15. તાજમહેલ
16. ફિલેપૂર સિકી

મ	દ	ફ	તે	પૂ	ર	સિ	કી	કો	એ	ફો
હ	કુ	લો	પ	ટ	દ	હ	લ	ષા	તી	લી
લી	તુ	કો	રા	રો	ફી	જો	ઓ	ક	ફં	પો
લી	બ	ના	ની	ની	જા	ફા	ઈ	નું	યા	દિ
પુ	મિ	મ	કી	દ	ગુ	ર	સ	સૂ	ની	આ
ર	ના	રા	વિ	ની	જ	ફા	ર	ધ	ગુ	ગ્રા
મ	ર	મો	તા	લી	પુ	રી	ઓ	મં	ફા	નો
થી	ઝી	જ	તા	જ	મ	હે	લ	દિ	ઓ	કિ
ઓ	અ	ગો	વા	ના	દં	વ	જો	ર	બિ	લ્લો
ખ	જુ	રા	હો	ના	મં	દિ	ર	હ	મી	કિ
ભિ	બુ	હ	દે	શ	વ	ર	મં	દિ	ર	લા
કુ	મા	યુ	નો	મ	ક	બ	રો	ડી	ગી	લા

આપેલા રિપોને લેઝ પણની નામ લખો

ત્રિપદા હાઇસ્કૂલમાં વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા કરવામાં આવેલ પ્રદર્શનનું આયોજન

“આવો અમારી દુનિયામાં અને ગણિત નું પંચામૃત”

અઠુરાજ વરસંતના વાચા વહી રહ્યા છે. ત્રિપદા હાઇસ્કૂલ ગુજરાતી માધ્યમ વિથ હાયર લેવલ ઇંગ્લીશ રચનાપાર્ક, ઘાટોડિયાના વિદ્યાર્થીઓ એ નવા વિચારો સાથે સર્જનાત્મકતાના દર્શન કરાવ્યા અને નવા દાખિલાએના પરિચય કરાવ્યો. વિદ્યાર્થીઓ એ ‘આવો અમારી દુનિયામાં’ અને પોતે વિશિષ્ટ પ્રવૃત્તિઓનું સંયોજન કરી ‘ગણિત પંચામૃત’ પ્રદર્શનનું આયોજન કરેલે.

કે.જી. અને ધોરણ ૧,૨ ના વિદ્યાર્થીઓ એ આપણી આસપાસની સંસ્થાઓ જેવી કે બેંક, હોસ્પિટલ, શાળા, પોર્ટ ઓફિસ Fire Station, Airport, Police Station, Market, સલામતી અને ટ્રાફિકના નિયમો, તહેવારો, અથુરો, છોડ અને તેના પ્રકાર, ઘરના પ્રકાર, ભારતની લોકસત્તા, ગુજરાતનું મંભી મંડળ અને ગણિતના અવનવાં કોયડાનું પ્રદર્શન બાળકો દ્વારા કરવામાં આવ્યું.

ગણિતનું પંચામૃત એટલે

૧. પ્રત્યક્ષ અનુભવ
૨. વિચાર શક્તિ અને કલ્પના શક્તિ
૩. તાર્કિક શક્તિ, સર્જનાત્મક શક્તિ
૪. વાક્યાટક કૌશલ્યો
૫. પ્રતિભા ક્ષમતાનો વિકાસ થાય.

જેમાં વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષક મિત્રો, વાલીઓ, આજુ બાજુના રહીશો અને સ્નેઈઝનો એ પંચામૃતના પાનથી તન-મન-આભાસી પુલક્ષિત થયા અને ત્રિપદા હાઇસ્કૂલનું વાતાવરણ ગણિતમય બની ગયું હતું.

અમારા આ નાનકડા પ્રયાસને વાલી મિત્રો એ ખૂબજ પ્રશંસનીય રીતે વધાવ્યો.

TSI માર્ગ બતાવે છે... વિવિધતા સાથે ધૂળેટી

પાણી બચાવો – રમો હોળી પરંતુ સૂકી હોળી – પરાવરણ બચાવો – તમારું જીવન બચાવો – “કારાણક આજે આપણે વિચારીશું તો કાલે બદા વિચારશો.”

આ ટેગ લાઇન છે ત્રિપદા સિંગાપુર ઇન્ડસ્ટ્રિયલ (TSI) સ્કૂલના વિદ્યાર્થીઓની, જેમણે ૧૦મી માર્ગ, શુક્રવારે અનન્ય અને મૈટ્રીપ્લ્યુની રીતે, ફુર્દટી વનસ્પતિક રંગો સાથે તેમજ આપણી સંસ્કૃતિ તરફ પાછા વળીને તેમના વિશાળ લીલાધમ કેમ્પસમાં હોળીને રંગીન તહેવાર ઉજાવ્યો.

વિદ્યાર્થીઓની ટીમે તેમના CAS શિક્ષકના માર્ગદર્શન હેઠળ જાસ્ત, ગલગોટા અને લીમડાના પાન ભેગા કરી સુક્કબા અને તેના પાઉડર બનાવી નાની વાટકીમાં આ પરંપરાગત હોળીના રંગોને એકમિત કરી તહેવાર ઉજાવ્યો.

આ સૂકો પાઉડર એકબીજા પર લગાવીને ફેંકલી અને રટાફ ખૂબજ મજા અને આનંદથી આમા જોડાયો હતો.

આ રીતે ઉજવાયેલા રંગોના ઉત્સવે શાળાની ટેગ લાઇન ને સાર્થક કરી.

સીમા દર્શન

બનાસકાંઠા જીલ્લાનાં સૂધ ગામ - નડાબેટાના રણ વિસ્તારમાં ભારત - પાકિસ્તાનની બોર્ડર પર ગુજરાત સરકાર દ્વારા ચાટ્ર પ્રેમનો વિકાસ થાય એ હેતુથી પ્રવાસન સ્થળ વિકસાવવામાં આવ્યું છે. પૂર્વ અમદાવાદના નિકોલ વિસ્તારની રેમેશ્વર પ્રા. શાળાના જાળકોને તાજેતરાના સીમા દર્શન પ્રવાસ માટે લાઘ જીવામાં આવ્યાં હતાં. સીમા દર્શન ઉપરાંત બી.એસ. એફ.ના જીવાનો દ્વારા થતી પરેડ જોવાનો હ્યાલો વિદ્યાર્થીઓને મળ્યો હતો. આ પ્રકારનાં શૈક્ષણિક પ્રવાસથી વિદ્યાર્થીઓમાં દેશભક્તિની ભાવના વિકસે છે તથા વિદ્યાર્થીઓ દેશનાં સૈનિકની સીમા પરની ફરજ વિશે જાણી શકે છે.

અભિનંદન

ધ્યાનેલિયા વિશાખા એ આર્ટિસ્ટિક જિમાસ્ટિકમાં સમગ્ર ગુજરાતમાં પ્રથમ સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું. કૌશલ વિદ્યાભ્યરનમાં ધોરણ - ૮માં અભ્યાસ કરતી ધ્યાનેલિયા વિશાખાએ રાજીપ્લાનમાં યોજાયેલી સ્ટેટ જિમાસ્ટિક ચેમ્પિયનશિપમાં ત્રણ ઇવેન્ટનાં ગોલ્ડ, સિલ્વર અને બ્રોન્ઝ મેડલ્સ પ્રાપ્ત કરીને સમગ્ર ગુજરાતમાં પ્રથમ સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું છે.

બેલન્નીગ બીમમાં ગોલ્ડ મેડલ, અનિવન બારસમાં સિલ્વર મેડલ અને બેલ્ટીગમાં બ્રોન્ઝ મેડલ પ્રાપ્ત કરીને ઓલરાઉન્ડરમાં સમગ્ર ગુજરાતમાં આર્ટિસ્ટિક જિમાસ્ટિકમાં પ્રથમ સ્થાન પ્રાપ્ત કરી શાળાનું ગૌરવ વધ્યાર્થું છે. આ સિદ્ધિ બદલ શાળાના ટ્રસ્ટીશી અને આયાર્થી તથા સમગ્ર શાળા પરિવારે અભિનંદન પાઠ્ય છે, અને ઉત્સેતર પ્રગતિ કરતી રહે તેવી શુભેચ્છા પાઠવી છે.